

Bruxelles, 24. lipnja 2024.
(OR. en)

11422/24

CONUN 140	DEVGEN 96
ONU 83	SUSTDEV 74
COHOM 143	ENV 679
CFSP/PESC 996	CLIMA 257
COPS 383	COHAFA 43
CSDP/PSDC 487	MIGR 290
CONOP 46	SAN 389
COTER 136	CYBER 205
COAFR 236	

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Zaključci Vijeća o prioritetima EU-a u Ujedinjenim narodima na 79. sjednici Opće skupštine Ujedinjenih naroda, rujan 2024. – rujan 2025.

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o prioritetima EU-a u Ujedinjenim narodima na 79. zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda, rujan 2024. – rujan 2025., koje je Vijeće odobrilo na 4038. sastanku održanom 24. lipnja 2024.

Zaključci Vijeća o prioritetima EU-a u Ujedinjenim narodima na 79. sjednici Opće skupštine Ujedinjenih naroda, rujan 2024. – rujan 2025.¹

1. EU pristupa 79. općoj skupštini u duhu obnovljene odlučnosti da promiče multilateralna rješenja koja se temelje na Povelji UN-a i učini ih uspješnima za sve.
2. EU i njegove države članice podupiru napore glavnog tajnika UN-a za „mir u svim njegovim dimenzijama” i pozivaju na međunarodnu suradnju u tu svrhu. Predani smo konstruktivnoj suradnji sa zemljama i partnerima u multilateralnim forumima putem dijaloga, uzajamnog razumijevanja i poštovanja u potrazi za zajedničkim rješenjima.
3. Hitne situacije s kojima smo danas suočeni mogle bi prevladati naše dugoročne ciljeve razvoja. Potrebno nam je ponovno preuzimanje obveza i novi konsenzus kako bismo ubrzali provedbu Programa održivog razvoja do 2030. i ciljeva održivog razvoja. Prepoznajući suštinsku vezu između mira i razvoja, EU će ubrzati napore za ostvarivanje Programa održivog razvoja do 2030. i postizanje ciljeva održivog razvoja.
4. Ozbiljnost triju kriza koje pogađaju naš planet, odnosno klimatskih promjena, gubitka bioraznolikosti i onečišćenja, predstavlja globalnu i egzistencijalnu prijetnju i pogoršava postojeće sigurnosne probleme. EU je predan suradnji s partnerima na ubrzanju globalne, pravedne i uključive zelene tranzicije, kako je utvrđeno u Zaključcima Vijeća o zelenoj diplomaciji iz 2024., te promicanju učinkovite provedbe prava na čist, zdrav i održiv okoliš.
5. EU smatra da je sastanak na vrhu o budućnosti ključna prekretnica za multilateralni sustav te konstruktivno sudjeluje u ambicioznom Paktu za budućnost. Doprinos EU-a usklađen je s našim prioritetima za ovu sjednicu i odražava naš cilj očuvanja i reforme multilateralizma kako bi funkcionirao za sve, bio spreman za budućnost i bolje odražavao današnji svijet.

¹ U cijelom dokumentu upotrebom izraza „EU” ne dovodi se u pitanje imaju li nadležnost EU, EU i njegove države članice ili isključivo države članice.

6. Sljedeći će prioriteti biti temelj djelovanja EU-a u UN-u tijekom godine koja je pred nama:

- I. ponovno prihvaćanje temelja međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima, uključujući ljudska prava;
- II. potpora međunarodnom miru i sigurnosti;
- III. poboljšanje održivog razvoja i financiranja razvoja;
- IV. rješavanje triju kriza koje pogađaju naš planet;
- V. poticanje povjerenja učinkovitijim multilateralnim sustavom.

I. Ponovno prihvaćanje temelja međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima, uključujući ljudska prava.

7. EU i njegove države članice nastaviti će podržavati multilateralni sustav koji je usklađen s pravilima i načelima **Povelje UN-a i Opće deklaracije o ljudskim pravima** te će se suprotstaviti svim naporima za njegovo ugrožavanje ili narušavanje. Nastojimo promicati i braniti međunarodno pravo, uključujući međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima, koje čini temelj međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima i omogućuje suradnju između država i naroda. Multilateralizam je međunarodni ekvivalent demokratskog društvenog ugovora. EU je predan reformi globalnog upravljanja i bit će predvodnik u provedbi i poštovanju vladavine prava, međunarodnih normi i sporazuma kojima se osiguravaju globalna javna dobra i štite buduće generacije.

8. Podsjećajući na načelo univerzalnosti, nedjeljivosti, međuovisnosti i međusobne povezanosti ljudskih prava, EU će nastaviti raditi na jačanju poštovanja, zaštite i ostvarivanja svih **ljudskih prava** te braniti njihovu univerzalnost, bilo da je riječ o građanskim, političkim, ekonomskim, socijalnim ili kulturnim pravima. Posebnu ćemo pozornost posvetiti osobama u ranjivom položaju i nastaviti suradnju sa svim relevantnim dionicima, uključujući civilno društvo, kako bismo ostvarili taj cilj. EU će nastaviti pozivati sve države da u potpunosti surađuju sa sustavom UN-a za ljudska prava. EU će snažno promicati i jačati međunarodne napore usmjerene na rodnu ravnopravnost, napredak i potpuno ostvarivanje svih ljudskih prava svih žena i djevojčica te njihovo osnaživanje, u skladu sa svojim međunarodnim obvezama. To je sve potrebnije u vrijeme kada se svijet suočava s globalnim otporom protiv rodne ravnopravnosti i kada je ostvarenje cilja održivog razvoja br. 5 još daleko od ostvarenja. U središtu napora EU-a i dalje će biti sprečavanje i iskorjenjivanje svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja. EU ponovno ističe svoju predanost jednakosti i nediskriminaciji, pravu svih osoba na ostvarivanje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda te zaštitu osoba u nepovoljnom, ranjivom i marginaliziranom položaju, uključujući osobe s invaliditetom i starije osobe. EU će ponovno potvrditi svoju snažnu predanost poštovanju, zaštiti i ispunjenju potpunog i ravnopravnog ostvarivanja ljudskih prava LGBTI osoba. EU će nastaviti promicati prava autohtonih naroda kako je utvrđeno u Deklaraciji UN-a o pravima autohtonih naroda i međunarodnom pravu o ljudskim pravima. EU će svoje djelovanje temeljiti na Zaključcima Vijeća iz 2024. o prioritetima EU-a na forumima UN-a za ljudska prava.
9. **Borba protiv nekažnjavanja** i osiguravanje prava žrtava, kao i **odgovornost** za međunarodne zločine i kršenja međunarodnog prava, prioriteti su vanjske politike EU-a, bez obzira na to gdje ili u kojem kontekstu do njih dolazi. Ako nema posljedica za kršenja, nekažnjavanje postaje ukorijenjeno, a kršenja se ponavljaju. EU također pridaje važnost odavanju počasti žrtvama, uključujući žrtve terorizma i nasilja na temelju vjere ili uvjerenja, te osiguravanju da se glas žrtava čuje, što može pomoći u podizanju svijesti, jačanju socijalne kohezije i jačanju demokratskih vrijednosti.

10. EU ponovno ističe svoju snažnu potporu **Međunarodnom sudu** (ICJ) kao jednom od glavnih stupova međunarodnog pravosudnog sustava. EU podsjeća da su nalozi i odluke Međunarodnog suda obvezujući za stranke u sporu.
11. EU također ponovno ističe svoju snažnu potporu **Međunarodnom kaznenom sudu** (MKS) i podsjeća da države stranke Rimskog statuta imaju obvezu u potpunosti surađivati s Međunarodnim kaznenim sudom u istragama i progonu kaznenih djela u njegovoj nadležnosti, među ostalim pri izvršenju uhidbenih naloga. EU podupire i izgradnju kapaciteta i institucija na nacionalnoj razini te napore za jačanje međunarodne suradnje, kao što je Ljubljansko-haška konvencija, kako bi se osigurao učinkovit progon međunarodnih kaznenih djela te tranzicijsko pravosuđe. EU naglašava važnost međunarodnih i regionalnih mehanizama koji rade na promicanju, zaštiti i praćenju međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o ljudskim pravima, osobito **Ureda Visokog povjerenika UN-a za ljudska prava**. EU podsjeća na ključnu važnost osiguravanja i očuvanja neovisnosti i nepristranosti pravosudnih institucija, među ostalim u sprečavanju i borbi protiv korupcije.
12. EU je i dalje u potpunosti predan podupiranju uloge UN-a u koordinaciji međunarodnog **humanitarnog** odgovora na hitne situacije uspostavljenog Rezolucijom Opće skupštine UN-a 46/182 iz 1991. EU će nastaviti raditi na očuvanju humanitarnog prostora omogućavanjem i olakšavanjem brzog i neometanog pristupa ljudima kojima je potrebna pomoć, jamčenjem zaštite humanitarnog osoblja i osiguravanjem poštovanja humanitarnih načela nepristranosti, neutralnosti, neovisnosti i čovječnosti. EU će i dalje posvećivati posebnu pozornost najranjivijim osobama, uključujući osobe s invaliditetom. EU i njegove države članice radit će na smanjenju sve većeg jaza između humanitarnih potreba i dostupnih financijskih sredstava te se ponovno obvezuju na prioritete utvrđene u zaključcima Vijeća iz 2023. o rješavanju pitanja nedostatka financiranja humanitarne pomoći.

II. Potpora međunarodnom miru i sigurnosti

13. Održavanje međunarodnog mira i sigurnosti primarna je svrha UN-a na koju su se obvezale sve 193 članice. Unatoč tome, danas sukobi postoje na gotovo svim kontinentima te su obilježeni kršenjima i povredama ljudskih prava i međunarodnog prava, uključujući međunarodno humanitarno pravo. Neprihvatljivo je da su civili i civilni objekti, humanitarni radnici i novinari sve češća meta, da žene i djevojčice i dalje nerazmjerno pate te da se siguran, brz i neometan pristup humanitarnoj pomoći sve više dovodi u pitanje ili koristi kao sredstvo za pregovaranje. EU će i dalje zagovarati prava djeteta davanjem prednosti zaštiti djece od svih oblika nasilja, među ostalim u oružanim sukobima.
14. EU poziva na ponovno obvezivanje na cjelokupnu Povelju UN-a i na **reformirano Vijeće sigurnosti UN-a (VSUN)** koje može bolje ispuniti svoj mandat. Pohvaljujemo rad Opće skupštine UN-a u pitanjima koja se odnose na međunarodni mir i sigurnost, posebno u kontekstu njezine 10. i 11. izvanredne sjednice, te u vezi s provedbom Rezolucije 76/262 o stalnom mandatu za raspravu Opće skupštine kada se u Vijeću sigurnosti ulaže veto.
15. **Neopravdan i nezakonit agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, koji je ušao u treću godinu, i dalje ostavlja teške posljedice prvenstveno na ukrajinsko stanovništvo, a njegovi se učinci osjećaju u široj regiji** i diljem svijeta. Osuđujemo djelovanja Rusije usmjerena na destabilizaciju globalne strukture za održavanje mira i sigurnosti, uključujući instrumente Vijeća sigurnosti UN-a. EU i njegove države članice nastavit će poštovati međunarodni poredak utemeljen na pravilima, podupirati Ukrajinu dok god to bude potrebno i raditi na osiguravanju potpunog odgovaranja za zločine. Sveobuhvatan, pravedan i trajan mir, u skladu s Poveljom UN-a i međunarodnim pravom, i dalje je nepokolebljiv prioritet. EU pozdravlja zajedničko priopćenje o mirovnom okviru doneseno na sastanku na vrhu o miru u Ukrajini, održanom u Švicarskoj 15. i 16. lipnja 2024. U skladu sa zajedničkim priopćenjem EU je spreman poduprijeti konkretne korake, koji se temelje na Povelji UN-a i međunarodnom pravu.

16. Stanje u **Gazi i na Bliskom istoku** nakon brutalnih i neselektivnih terorističkih napada Hamasa u listopadu 2023. jedna je od katastrofalnih humanitarnih posljedica te će i dalje zahtijevati našu hitnu pozornost. EU je zgrožen nezapamćenim gubitkom života civila, osobito djece. EU i njegove države članice ponavljaju svoje stajalište kako je navedeno u zaključcima Europskog vijeća iz ožujka i travnja 2024. Moraju se poduzeti hitne i trajne mjere za rješavanje pogubne humanitarne situacije, među ostalim izloženosti gladi, koja je uzrokovana nedovoljnim ulaskom pomoći u Gazu. Međunarodni sud to je jasno naveo u svojim nalogima koji se moraju u potpunosti provesti. Od ključne je važnosti konstruktivna suradnja Izraela s UN-om, među ostalim s agencijama UN-a. EU pozdravlja rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a o stanju na Bliskom istoku, podsjećajući na njihovu obvezujuću prirodu, te naglašava svoju čvrstu predanost pronalasku političkog rješenja sukoba u cilju postizanja trajnog i održivog mira na temelju dvodržavnog rješenja s obzirom na to da Palestinci i Izraelci imaju jednako pravo na život u sigurnosti, dostojanstvu i miru. EU će nastaviti surađivati s regionalnim i međunarodnim partnerima kako bi se spriječila daljnja regionalna eskalacija, osobito u Libanonu i Crvenom moru.
17. EU će i dalje biti jednako usmjeren na druge **sukobe te kršenja i povrede ljudskih prava diljem svijeta**, među ostalim u Sudanu, istočnom DR Kongu i Somaliji, gdje je civilno stanovništvo meta okrutnih nasilnih aktera, a glad izazvana sukobima raširena. Uskraćivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, posebno žena i djevojčica, od strane talibana u Afganistanu i dugotrajni sukobi u Jemenu, Siriji, Haitiju i Burmi/Mjanmaru također zahtijevaju našu hitnu pozornost. EU je i dalje čvrsto predan pružanju potpore stanovništvu regije Sahel te će nastaviti surađivati s partnerima i regionalnim organizacijama, prvenstveno ECOWAS-om, usmjeravajući napore na rješavanje temeljnih uzroka sukoba, jačanje kapaciteta za sprečavanje eskalacije lokalnih sukoba te sprečavanje i borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma dok se oni nastavljaju širiti. U tom će kontekstu EU nastaviti ulagati napore i voditi računa o stanju u sjevernom Mozambiku.

18. EU podupire **Novi program za mir** glavnog tajnika UN-a, osobito njegovu ponovnu usmjerenost na **sprečavanje sukoba** i održavanje mira kao univerzalnu obvezu, s ojačanim paketom instrumenata UN-a. EU podržava naglasak na pružanju dobrih usluga i posredovanju kako bi se poduprli politički procesi. Provedba Programa održivog razvoja do 2030., zajedno s Poveljom UN-a i Općom deklaracijom o ljudskim pravima, pruža odgovore za rješavanje temeljnih uzroka sukoba i promicanje uključive kulture mira. Slično tome, zajedničkim naporima moramo se pozabaviti međusobnom povezanošću klime, mira i sigurnosti te u potpunosti provesti programe o ženama, miru i sigurnosti, o mladima, miru i sigurnosti te o djeci i oružanim sukobima, osiguravajući njihovo uključivanje u Pakt za budućnost.
19. **Preispitivanje strukture izgradnje mira 2025.** prilika je za provedbu preporuka iz Novog programa za mir i Pakta za budućnost. Preispitivanjem bi se trebala poboljšati koordinacija u pogledu povezanosti humanitarne pomoći, razvoja i mira te razmotriti provedba rezolucija Opće skupštine UN-a 76/305 i 78/257 o financiranju izgradnje mira, među ostalim tijekom tranzicija i povlačenja misija, istodobno priznajući da procijenjeno financiranje nije zamjena za dobrovoljne doprinose i inovativno financiranje. EU će raditi na potpunoj provedbi postojećeg mandata **Komisije za izgradnju mira** kako bi se potaknula bolja međusobna povezanost triju stupova UN-a i rad na sprečavanju sukoba, među ostalim putem nacionalnih strategija prevencije. Države članice UN-a trebaju na odgovarajući, predvidljiv i održiv način financirati **Fond UN-a za izgradnju mira** jer se korištenjem samo redovitog proračuna UN-a neće pokriti manjak financijskih sredstava.

20. **Mirovne operacije UN-a**, uključujući mirovne operacije i posebne političke misije ključni su alati za održavanje međunarodnog mira i sigurnosti. Moraju biti svrsishodne i raspoređene s jasnim, usmjerenim i prioritetnim mandatima, izlaznim strategijama i održivim tranzicijskim planovima. Suočavaju se sa sve složenijim izazovima i potrebno im je trajno osposobljavanje kako bi im se mogle na odgovarajući način prilagoditi i odgovoriti na njih. Trebalo bi nastaviti s radom na provedbi preporuka iz inicijativa Djelovanje za mirovne operacije (A4P) i A4P+. EU toplo pozdravlja donošenje **Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2719** kako bi se omogućila upotreba doprinosa koje je procijenio UN za financiranje do 75 % operacija potpore miru pod vodstvom Afričke unije koje je odobrio VSUN te će istražiti mogućnosti za potporu njezinoj provedbi. Procijenjeni doprinosi država članica EU-a činili su 23,5 % proračuna UN-a za mirovne operacije u 2024. EU je glavni partner Afričke unije u području mira i sigurnosti.
21. Moramo biti spremniji za **suočavanje s rastućim prijetnjama i izazovima** te biti svjesni rodne dimenzije takvih prijetnji. Za to će biti potrebna snažnija suradnja u sprečavanju i suzbijanju terorizma i nasilnog ekstremizma, transnacionalnog i organiziranog kriminala, krijumčarenja migranata, nedopuštenih droga, trgovanja ljudima, kaznenih djela protiv okoliša i prijetnji koje proizlaze iz hibridnih i kibernetičkih tehnologija te novih tehnologija i tehnologija u nastajanju, uključujući umjetnu inteligenciju, kao i prijetnji koje proizlaze iz pogrešnih informacija i dezinformacija. Važno je i jačanje naših kapaciteta za predviđanje radi sprečavanja kriznih situacija, brzog odgovora na njih i upravljanja njima, uzimajući u obzir sve veće prepoznavanje povezanosti klimatskih promjena, uništavanja okoliša te mira i sigurnosti. EU će surađivati s partnerima na globalnoj strategiji za suzbijanje inozemnih manipulacija informacijama i uplitanja.
22. U duhu Novog programa za mir EU će nastaviti podupirati, štititi i jačati multilateralni okvir za **razoružanje, neširenje i kontrolu oružja**, koji se stalno narušava zbog kršenja njegovih normi i djelomičnog blokiranja rada u relevantnim forumima. Jačanje multilateralnog okvira za kontrolu izvoza oružja te robe i tehnologija s dvojnog namjenom ključno je za sprečavanje daljnjeg pogoršanja globalne sigurnosne situacije. EU prepoznaje ključnu ulogu multilateralnih režima kontrole izvoza u neširenju oružja i miroljubivoj upotrebi kontrolirane robe.

23. EU je i dalje predan univerzalizaciji i potpunoj provedbi **Ugovora o neširenju nuklearnog oružja**, koji je i dalje temelj globalnog režima neširenja nuklearnog oružja, ključna osnova za postizanje nuklearnog razoružanja i važan element u razvoju primjena nuklearne energije u miroljubive svrhe. EU izražava žaljenje zbog odluke Rusije o opozivu ratifikacije Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa, čime će se dodatno odgoditi njegovo stupanje na snagu. EU će nastaviti promicati i dodatno jačati multilateralne instrumente za borbu protiv korištenja **kemijskog i biološkog oružja** kako bi se osiguralo poštovanje međunarodne pravne zabrane takvog oružja te da oni koji ga upotrebljavaju ne ostanu nekažnjeni.
24. EU će također nastaviti podupirati **instrumente za kontrolu konvencionalnog oružja**, s naglaskom na kontroli malog i lakog oružja (SALW) i zabrani protupješačkih mina, s obzirom na to da su revizijske konferencije Akcijskog programa UN-a za SALW i Konvencije o zabrani protupješačkih mina zakazane za 2024. EU će dodatno procijeniti nove mogućnosti i izazove, uključujući one povezane s upotrebom tehnologija u nastajanju, osobito u pogledu smrtonosnih autonomnih oružanih sustava u kontekstu Konvencije o određenom konvencionalnom oružju. EU podupire i odgovornu vojnu upotrebu novih tehnologija, uključujući umjetnu inteligenciju.
25. EU naglašava važnost poštovanja postojećeg međunarodnog prava koje se primjenjuje na **svemir**, u čijem je središtu Ugovor o svemiru. EU i njegove države članice podupiru univerzalizaciju i potpunu usklađenost s Ugovorom o svemiru iz 1967. te će promicati donošenje normi za odgovorno ponašanje kako bi se spriječila utrka u naoružanju u svemiru. EU podupire jačanje Ureda UN-a za svemir i prepoznaje ulogu Odbora za miroljubivo korištenje svemira kao glavnog tijela UN-a koje se bavi međunarodnom suradnjom u miroljubivom korištenju svemira.

III. Poboljšanje održivog razvoja i financiranja razvoja

26. EU i njegove države članice u potpunosti podupiru poziv sa sastanka na vrhu o ciljevima održivog razvoja 2023. na ubrzano djelovanje **kako bi se postigli ciljevi održivog razvoja**, među ostalim provedbom Političke izjave. U tom pogledu financiranje razvoja i provedbe Akcijskog plana iz Addis Abebe i dalje je neophodno za uspješno postizanje ciljeva održivog razvoja i dobrobit naše globalne zajednice. EU će i dalje primjenjivati pristup održivom razvoju utemeljen na ljudskim pravima i ponavlja da je potpuno ostvarenje svih ljudskih prava temeljno načelo Programa održivog razvoja do 2030. i ključno za postizanje uključivog i održivog razvoja u kojem nitko nije zapostavljen. Prepoznamo hitnu potrebu za izgradnjom otpornosti na krize i izazove koji negativno utječu na napredak u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja, osobito u najnestabilnijim kontekstima.
27. Kao najveći svjetski pružatelj **službene razvojne pomoći (ODA)**², EU i njegove države članice ističu njezinu ključnu ulogu u doprinosu financiranja provedbe Programa održivog razvoja do 2030. i sposobnosti iskorištavanja drugih javnih i privatnih izvora financiranja. U okviru strategije **Global Gateway** EU i njegove države članice, djelujući u okviru pristupa Tima Europa zajedno s financijskim institucijama i privatnim sektorom, podupiru partnerske zemlje u promicanju njihove vlastite strateške autonomije i ubrzanju njihove digitalne i zelene tranzicije, uz istodobno poticanje prometa, resursa za zdravstvo, obrazovanja i istraživanja. Strategijom Global Gateway poboljšavaju se i uvjeti za kvalitetna ulaganja putem tehničke pomoći, dijaloga o politikama, sporazuma o trgovini i ulaganjima te standardizacije i regulatornih okvira kako bi se za ciljeve održivog razvoja oslobodila dodatna sredstva.

² Iznosom od 95,9 milijardi EUR što je činilo oko 42 % svjetske službene razvojne pomoći 2023. (na temelju preliminarnih podataka OECD-a objavljenih u travnju 2024.).

28. EU je i dalje predan promicanju dobrog upravljanja i snažnih institucija na svim razinama kao ključnih pokretača održivog razvoja, mira i sigurnosti te podupire reforme usmjerene na uključiviju i reprezentativniju **međunarodnu financijsku strukturu**. Sastanak na vrhu o budućnosti i četvrta međunarodna konferencija o financiranju razvoja ključne su prilike za unapređenje reformi struktura globalnog upravljanja i njihovu prilagodbu 21. stoljeću. EU i njegove države članice pozdravljaju inicijative kojima se doprinosi ambicioznoj reformi kao što su Hamburška konferencija o održivosti ili Pariški pakt za ljude i planet.
29. Međunarodne financijske institucije moraju imati ključnu ulogu u **mobiliziranju privatnih financijskih tokova** velikih razmjera za ulaganja potrebna za održivu tranziciju. EU podupire razvoj operativnih modela i inovativnih financijskih alata za jačanje mobilizacije privatnih sektora, kao što su inicijativa za globalne zelene obveznice ili Savjetodavni centar za održivo financiranje. EU pozdravlja integrirane nacionalne okvire financiranja pod vodstvom pojedine zemlje kao način za mobilizaciju i usklađivanje javnog i privatnog financiranja s ciljevima održivog razvoja, u skladu s nacionalnim prioritetima.
30. EU je predan reformi **međunarodnih financijskih institucija i multilateralnih razvojnih banaka**, uključujući povećanu koordinaciju između sustava UN-a i multilateralnih razvojnih banaka. EU podupire reformu multilateralnih razvojnih banaka kako bi učinkovitije provodile svoje misije iskorjenjivanja ekstremnog siromaštva i poticanja zajedničkog blagostanja te suočavanja s globalnim izazovima kao što su klimatske promjene, gubitak bioraznolikosti i onečišćenje. EU podupire „bolje, hrabrije i veće” multilateralne razvojne banke, među ostalim poboljšanjem operativne djelotvornosti i učinkovitosti upotrebe kapitala optimizacijom bilance, bez gubitka njihovih financijskih kreditnih rejtinga „AAA” kako bi se povećala sposobnost financijskog kreditiranja za zemlje u razvoju, kao i povećanjem privatnog kapitala i mobilizacijom domaćih resursa. EU pohvaljuje Grupu Svjetske banke za napredak ostvaren u vezi s njezinim razvojnim planom. EU se zalaže za to da se dosad ostvareni napredak na odgovarajući način odražava u Paktu za budućnost, čime se doprinosi postizanju ciljeva održivog razvoja i usklađivanju financijskih tokova s niskim emisijama stakleničkih plinova i razvojem otpornim na klimatske promjene.

31. EU i njegove države članice pozivaju na ambicioznu nadopunu Međunarodnog udruženja za razvoj (IDA21) kako bi se odgovorilo na **koncesijske potrebe za financiranjem** i globalne izazove s kojima se suočavaju najsiromašnije zemlje. Multilateralne razvojne banke trebale bi se više usredotočiti na potporu partnerskim zemljama u poboljšanju i podešavanju mobilizacije domaćih resursa i progresivnih reformi oporezivanja, kao i na upravljanje javnim financijama. EU i njegove države članice podupiru snažnije partnerstvo i suradnju među multilateralnim razvojnim bankama, posebno na nacionalnoj razini, među ostalim u suradnji s **Međunarodnim monetarnim fondom** (MMF) i drugim relevantnim akterima.
32. Države članice EU-a i dalje su predane dobrovoljnoj mobilizaciji i ostvarivanju **posebnih prava vučenja** (SDR) u okviru Zaklade za smanjenje siromaštva i rast te Zaklade za otpornost i održivost. EU pohvaljuje ostvarenje cilja preusmjeravanja 100 milijardi USD dobrovoljnih doprinosa za posebna prava vučenja ili ekvivalenata iz naprednih zemalja u ranjive zemlje koje je skupina G-20 odredila 2021. i dostavila na sastanku na vrhu za novi globalni financijski pakt 2023. Ta odvažna inicijativa pruža ključna sredstva za jačanje gospodarstava suočenih s hitnim izazovima. Države članice EU-a obvezale su se osigurati 35,6 milijardi USD za zaklade MMF-a. Pozivamo sve zemlje da ispune svoje obveze, a zemlje koje su u mogućnosti to učiniti da nastave s preusmjeravanjem.
33. EU snažno podupire proces reforme **razvojnog sustava UN-a** (UNDS). Jedan od njegovih glavnih elemenata – osnaženi sustav rezidentnih koordinatora (RCS) – pokazao se učinkovitim u stvaranju usklađenije suradnje EU-a i UN-a na nacionalnoj razini. Međutim, potrebni su dodatni naponi, uključujući odgovarajuće, predvidljivo i održivo financiranje sustava rezidentnih koordinatora. Novim četverogodišnjim sveobuhvatnim preispitivanjem politike okvira operativnih aktivnosti sustava UN-a mora se ojačati usklađenost cijelog sustava i usmjerenost na ciljeve za ostvarivanje razvojnog sustava UN-a u pogledu Programa održivog razvoja do 2030. i Povelje UN-a.
34. **Kriza likvidnosti UN-a** utječe na sve njegove odjele i otežava ispunjavanje njegova mandata. Potrebno je osigurati održivo financiranje multilateralnih institucija. Države članice EU-a obvezale su se platiti svoje doprinose u cijelosti, na vrijeme i bez uvjeta.

35. EU podupire snažnu **globalnu zdravstvenu strukturu** u čijem je središtu odgovorna, održivo financirana i učinkovita Svjetska zdravstvena organizacija. Nadovezat ćemo se na političke izjave donesene tijekom Tjedna na visokoj razini 78. sjednice Opće skupštine UN-a i usmjeriti se na antimikrobnu otpornost, o čemu će se raspravljati na sastanku na visokoj razini u rujnu 2024. Pozdravljamo nedavni dogovor o ključnim izmjenama međunarodnih zdravstvenih propisa i ponovno ističemo svoju snažnu predanost postizanju uspješnog ishoda aktualnih pregovora o ambicioznom pravno obvezujućem instrumentu za sprečavanje pandemija te pripravnost i odgovor na njih.

IV. Rješavanje triju kriza koje pogađaju naš planet

36. EU izražava veliku zabrinutost zbog toga što stranke Pariškog sporazuma kolektivno još uvijek nisu na dobrom putu prema postizanju svojih ciljeva i poziva na njegovu potpunu provedbu, uključujući ograničavanje porasta temperature na 1,5 °C. Nakon 28. konferencije UN-a o klimi EU također poziva sve partnere da prate provedbu ishoda prvog globalnog pregleda stanja u okviru Pariškog sporazuma, uključujući, među ostalim, prelazak s fosilnih goriva. Ključno je da sve strane rade na ambicioznijim nacionalno utvrđenim doprinosima s ciljevima smanjenja emisija na razini cijelog gospodarstva usklađenima s ograničenjem od 1,5 °C i nacionalnim planovima prilagodbe. Jednako je važno raditi na novom zajednički kvantificiranom cilju financiranja borbe protiv klimatskih promjena koji će se utvrditi na konferenciji COP 29 i kojim se oslobađaju svi izvori financiranja, a financijski tokovi usklađuju s ciljevima Pariškog sporazuma. EU poziva partnere da nastave s globalnim promišljanjem o održivom financiranju globalne, pravedne i uključive tranzicije na zelenu energiju kako bi je se ubrzalo i bolje podijelilo njezine koristi diljem svijeta.

37. Potrebno je hitno djelovati kako bi se zaustavio i preokrenuo **trend gubitka bioraznolikosti**.

EU je u potpunosti predan pravodobnoj provedbi Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala u suradnji s međunarodnim partnerima, kao i povećanju financijskih sredstava za bioraznolikost. EU je predan i postizanju neutralnosti degradacije zemljišta do 2030. i pozdravlja konferenciju COP 16 uz Konvenciju UN-a o suzbijanju dezertifikacije. EU se zalaže za snažnije međunarodno upravljanje oceanima i dijalog o oceanima te pozdravlja Konferenciju UN-a o oceanima 2025. EU poziva na brzu ratifikaciju i učinkovitu provedbu Sporazum u okviru Konvencije UN-a o pravu mora o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti područja izvan nacionalne jurisdikcije kako bi taj sporazum mogao stupiti na snagu na vrijeme prije početka konferencije.

38. **Globalno onečišćenje** sveprisutan je izazov koji zahtijeva više napora na nacionalnoj i međunarodnoj razini kako bi se promicala učinkovita provedba prava na čist, zdrav i održiv okoliš. EU je predan provedbi globalnog okvira za kemikalije – za planet bez štetnih kemikalija i otpada. EU također podupire zaključenje pregovora o ambicioznom međunarodnom pravno obvezujućem instrumentu za okončanje onečišćenja plastikom do kraja 2024. u skladu s mandatom Pete skupštine UN-a za okoliš i pregovorima o osnivanju znanstveno-političkog povjerenstva za kemikalije i otpad te za borbu protiv onečišćenja.

39. Stabilnost **globalnog vodnog ciklusa** globalni je problem na kojem se temelji postizanje svih ciljeva održivog razvoja. Isto tako, očuvanje slatkovodnih ekosustava i rješavanje problema onečišćenja i prekomjerne upotrebe vode od presudne su važnosti za djelovanje u području klime i bioraznolikosti, kao i za sigurnost opskrbe hranom i zdravlje. EU pozdravlja ključne ishode Konferencije UN-a o vodama 2023. i predan je njihovoj provedbi. EU potiče zajedničke napore prema snažnijem sustavu UN-a za vodu. To uključuje imenovanje posebnog izaslanika UN-a za vodu kako bi se osigurala veća usklađenost plana za vodu u cijelom sustavu UN-a, integraciju prioriteta povezanih s vodom u relevantne procese UN-a, provedbu strategije UN-a za vodu i odvodnju na razini cijelog sustava, globalizaciju Konvencije UN-a o vodama o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera. Osim toga, potrebna je veća međunarodna suradnja za postizanje sigurnosti opskrbe vodom i održivog upravljanja vodnim resursima te redoviti međuvladin dijalog o vodi uz daljnje konferencije UN-a o vodama 2026., 2028. i nakon 2030., kao i druge međuvladine inicijative o vodi.

V. Poticanje povjerenja učinkovitijim multilateralnim sustavom

40. Sastanak na vrhu o budućnosti jedinstvena je prilika za **oživljavanje multilateralizma**, njegovo prilagođavanje trenutačnim i budućim globalnim izazovima te za smanjenje jaza povjerenja prema institucijama na svim razinama i među članicama UN-a. EU se zalaže za uravnotežen pristup trima stupovima UN-a – poticanju mira i sigurnosti, poticanju održivog razvoja i zaštiti ljudskih prava. Jačanje suradnje, odgovornosti i uključivosti u multilateralnim forumima bit će ključno za povećanje povjerenja u sustav i osiguravanje učinkovitosti, odgovornosti i transparentnosti. EU će nastaviti konstruktivno surađivati s partnerima iz svih regija, među ostalim s akterima civilnog društva, na ambicioznom Paktu za budućnost i njegovoj smislenoj provedbi.

41. EU podupire **sveobuhvatnu reformu Vijeća sigurnosti UN-a** kako bi ono bilo učinkovitije, uključivije, transparentnije, demokratskije i odgovornije te bolje odražavalo današnju stvarnost i to jačanjem glasa nedovoljno zastupljenih regija, osobito u Africi, ali i drugdje. Sastanak na vrhu o budućnosti trebao bi odražavati napredak u međuvladinim pregovorima na Općoj skupštini UN-a o reformi Vijeća sigurnosti UN-a. EU podupire inicijativu Francuske i Meksika o ograničavanju veta u slučajevima masovnih zločina, kao i „kodeks ponašanja u vezi s akcijom Vijeća sigurnosti protiv genocida, zločina protiv čovječnosti ili ratnih zločina”.
42. EU snažno podupire višedioničko i uključivo **globalno digitalno upravljanje** te radi na oblikovanju učinkovitog multilateralnog sustava za unapređenje antropocentrične digitalne transformacije i uključive, otvorene, sigurne i digitalne budućnosti za sve. Kao važan ishod sastanka na vrhu o budućnosti EU podupire ambiciozan globalni digitalni pakt (GDC) u kojem se razmatraju koristi koje digitalne tehnologije mogu donijeti čovječanstvu i ublažavaju rizici. GDC bi se trebao temeljiti na vrijednostima i pristupu utemeljenom na ljudskim pravima te bi se također trebao temeljiti na višedioničkom pristupu. EU prima na znanje privremeno izvješće Savjetodavnog tijela na visokoj razini za umjetnu inteligenciju koje doprinosi GDC-u i sa zanimanjem očekuje njegovo završno izvješće koje će se razmotriti u GDC-u. Globalno upravljanje umjetnom inteligencijom trebalo bi se temeljiti na postojećim strukturama i međunarodnom pravu te bi se trebalo provoditi uz poštovanje ljudskih prava. EU ima vodeću ulogu u tom području donošenjem Akta o umjetnoj inteligenciji, prvog sveobuhvatnog pravnog okvira za umjetnu inteligenciju.
43. EU također podupire izradu **globalnih načela UN-a za integritet informacija** kao važnog alata za osiguravanje odgovornosti višestrukih aktera koji su aktivni u informacijskom okružju i potporu izgradnji kapaciteta radi poticanja društava otpornih na dezinformacije. EU i njegove države članice aktivno će raditi na sprečavanju i suzbijanju pojačavanja i legitimizacije kampanja dezinformiranja.

44. Nadogradnja i jačanje naših institucija samo je dio ukupne slike. Jednako je važno uspostaviti **snažna globalna partnerstva** za poticanje kolektivnog djelovanja. EU će nastaviti surađivati s partnerima iz šireg članstva UN-a, aktivno osluškujući njihove zabrinutosti stalnim informiranjem kako bi se postigao konsenzus i uspostavili međuregionalni savezi. Uključiv multilateralizam ključan je za postizanje ciljeva održivog razvoja i rješavanje sve većih kriza.
45. **Svjetski socijalni samit (WSS)** prilika je za obnovu društvenog ugovora utemeljenog na ljudskim pravima te temeljnim načelima i pravima na radu ILO-a. EU podupire Globalnu koaliciju za socijalnu pravdu u doprinosu ciljevima samita i osiguravanju učinkovitog daljnjeg postupanja. Program WSS-a mora uključivati različite glasove, uključujući socijalne partnere, civilno društvo, osobito organizacije mladih, i druge ključne dionike.
46. Na temelju **Četvrte međunarodne konferencije o malim otočnim državama u razvoju 2024.** EU i njegove države članice obvezuju se podupirati male otočne države u razvoju u provedbi novog desetogodišnjeg programa iz Antigve i Barbude za male otočne države u razvoju. EU i njegove države članice također podupiru neobalne zemlje u razvoju (LLDC) u njihovim jedinstvenim izazovima te sa zanimanjem iščekuje **Treću konferenciju UN-a o LLDC-ovima.** Uspostavom ravnopravnih partnerstava bit ćemo spremniji za zajedničko rješavanje globalnih izazova.
47. EU podupire smisleno sudjelovanje neovisnog i raznolikog **civilnog društva** utemeljenog na pravima u multilateralnim procesima, uključujući, ali ne ograničavajući se na forume za ljudska prava, mirovno posredovanje i donošenje odluka. Potpuno, učinkovito i smisleno sudjelovanje **mladih** zahtijeva posebno djelovanje kako bi mogli sudjelovati kao ravnopravni partneri u postupcima donošenja politika i odluka u cijelom sustavu UN-a. EU podsjeća na svoju predanost podupiranju ravnopravnog, potpunog, učinkovitog i smislenog sudjelovanja žena i mladih, u svoj njihovoj raznolikosti, među ostalim u svim sferama javnog i političkog života, u skladu s Akcijskim planom EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2024. EU također potiče uključivanje mladih delegata u nacionalna predstavništva i predstavništva EU-a. Osim toga, EU pozdravlja Deklaraciju o budućim generacijama kao još jedan važan ishod sastanka na vrhu o budućnosti, s naglaskom, među ostalim, na primjeni predviđanja u oblikovanju politika kako bi se ostvario puni potencijal budućih generacija.